

[Baagø.]

dag havner et helt andet sted end i Utah? Jeg har bemærket, at man også har generalier i Tyskland. Hvorledes vil man efter dette tænke sig at være i stand til fremtidig at afvise anmodninger af lignende art fra en helt anden side og til helt andre formål?

Jeg forstår i denne forbindelse ikke, hvorledes rigsarkivet med undervisningsministeriets tilladelse allerede i 1939 har kunnet sige ja til at overlade mormonerne fotografier af de ældre kirkebøger i landsarkiverne. Jeg vil gerne spørge, om der allerede er udleveret fotokopier til mormonerne. Jeg ved, at landsarkivets arkivalier er offentlig tilgængelige, men der er dog forskel på, at mennesker får adgang til at tage udskrift af et lands kirkebøger på stedet, og at affotografere det hele.

Begrundelsen for at lade den omtalte fotografering udføre lyder på, at efter aftalen skal en kopifilm i hvert enkelt tilfælde stilles til rådighed for den danske stat. Denne begrundelse forekommer mig at være så smart og uværdig, at jeg bestemt må protestere. Skal kirkebøgerne fotokopieres, hvilket synes meget betimeligt, har vi vel selv råd til at lade dette arbejde udføre. I øvrigt er der allerede tidligere gennem finansudvalget stillet beløb til rådighed til en fotografering af kirkebøgerne i København og på Frederiksberg.

Finder den højtærede undervisningsminister det stadig ikke betænkeligt, bl. a. på baggrund af det, jeg her har fremført, at lade den nævnte fotografering finde sted?

Undervisningsministeren (Jørgen Jørgensen): I anledning af det ærede medlem hr. Baagøs spørgsmål vil jeg gerne sige følgende. I efteråret 1938 henvendte det genealogiske selskab i Utah sig til landsarkivaren på Sjælland med forespørgsel, om der fra dansk side var begyndt en fotografering af de danske kirkebøger, og om selskabet kunne erhverve en kopi af denne film. Da det er en religiøs interesse for mormonerne at kunne udrede deres slægt, og da mange mormoner stammer fra danske familier, ønskede de under den truende krigsfare at sikre sig, at det værdifulde personalhistoriske materiale, der ligger gemt i gamle kirkebøger, ikke skulle gå tabt. Da kirkebøgerne på det tidspunkt ikke var

fotograferet, rettede selskabet derefter en forespørgsel til landsarkivaren for Sjælland om tilladelse til at lade dem fotografere på selskabets regning, og ved skrivelse af 15. oktober 1939 gav undervisningsministeriet sin tilladelse til, at fotograferingen måtte finde sted, men krigen hindrede planernes realisation.

Efter Danmarks befrielse blev forhandlingerne genoptaget, og samtidig fremsatte selskabet i Utah ønsket om, at samtlige folketællingslister, samtlige lægdsruller og samtlige skifteprotokoller indtil året 1860 måtte blive fotograferet. Om hele dette materiale gjaldt, at det for længst var offentligt tilgængeligt på arkivernes læsesale og brugtes daglig i store mængder. Undervisningsministeriet gav sin tilladelse hertil ved skrivelse af 13. maj 1946. Jeg kan oplyse, at rigsarkivaren i sin indstilling til undervisningsministeriet har anført, at udsendinge fra mormonsamfundet i Amerika gennem mange år havde arbejdet på rigsarkivets læsesale og i høj grad været med til at slide på de gamle arkivalier, navnlig de ældre kirkebøger og folketællingslister. Såfremt hele materialet blev fotograferet, ville man undgå dette for fremtiden.

Efter at alt dette materiale og materialet for tiden 1860-1890 var blevet fotograferet, søgte selskabet om tilladelse til at lade foretage yderligere fotografering, og undervisningsministeriet gav herefter ved skrivelse af 8. maj 1957 rigsarkivaren bemyndigelse til at tillade det genealogiske samfund i Utah at mikrofotografere sådanne arkivalier i rigsarkivet og de fire landsarkiver, som er tilgængelige for alle danske genealoger.

Den 13. maj 1957 henvendte rigsarkivaren sig derefter til kirkeministeriet med oplysning om, at selskabet ønskede at fotografere kirkebøgerne for tiden 1890-1923. For tiden derefter ønskedes ingen fotografering, da folkeregistrene var indført i 1924. Da kirkebøgerne for tiden 1890-1923 kun i begrænset udstrækning er udleveret til landsarkiverne, også fordi disse på grund af pladsmangel ikke har kunnet modtage dem alle, måtte landsarkiverne have mulighed for at låne de afleveringseksemplarer for en kort tid, og rigsarkivaren anmodede derfor kirkeministeren om ved cirkulære at